

BLOQUES E AREAS DIALECTAIS DO GALEGO ACTUAL

Bloque occidental

Comprende as zonas occidentais da Coruña e Pontevedra

Características xerais:

- Gheada
- Seseo implosivo (*lus, des*). Hai seseo explosivo nas zonas máis costeiras (*faser, vesíño*)
- Terminación **AN(S)** para os dous xéneros: *o irmán/ a irmán*
- Plural **-NS**: *cans, pantalóns*
- Pronome suxeito **TI**

➤ Área fisterrá:

-seseo explosivo

-cheísmo

Subáreas:

-Xallas: ditongo -ui-, vogal temática -i- 3ª persoa pretérito (*colliu, partiu*)

-Tambre-Barbanza: ditongo -oi-, VT -e- (*colleu, parteu*)

➤ Área bergantiñá

-ausencia seseo explosivo

-ausencia cheísmo

-ditongo -oi-

-VT -i- (*colliu*)

➤ Área pontevedresa

-ausencia cheísmo

Subáreas:

-Ulla-Umia: ditongo -oi-; este, esta, esto; VT -e- (*colleu, parteu*)

Microsubárea:

-Verdugo-Miño: ditongos -oi-/-ui-; este, esta, isto; VT -i-/-e- (*colleu, partiu*)

Bloque central

Formado por toda a Galicia Central: falares do nordeste e interior da Coruña, interior de Pontevedra e as provincias de Lugo e Ourense, agás a súa parte oriental.

Características xerais:

- gheada (só no oeste)
- seseo implosivo (*lus, des*) nalgúns zonas
- terminación **AO(S)** para o masculino e **Á** para o feminino: *o irmao/ a irmá*
- Plural **-S** para os nomes acabados en N: *cas, pantalós*
- Pronome suxeito **TI/TU**

➤ **Área mindoniense:**

- nosoutros/vosoutros
- VT **-e-** (*colleu, parteu*)
- cantábamos, cantábades, cantáramos

➤ **Área lucu-auriense:**

- iste, esta, esto
- il
- colleu, partiu
- cantabamos, cantabades

Bloque oriental

Constituído polo galego exterior (occidente de Asturias, León e Zamora) e ademais, o falado ao leste de Lugo e Ourense.

- Ausencia de gheada
- Ausencia de seseo
- Plural **-IS** para os nomes acabados en N: *cais, avióis*
- Plural **-IS** para os nomes acabados en L: *sois, animais*. En Asturias en LES: *animales*.
- Pronome suxeito **TU**

➤ **Área asturiana:**

- terminación **-in** (*camín*)
- l- intervocálico (*avolo*)
- meu(s), tou(s), sou(s), mía(s), túa(s), súa(s)
- íus/ías (*vecíus, vecías*)
- artigo el, a, l'
- lle/lles, llo/llelo

➤ **Área ancaresa:**

- terminación **-in** (*camín*)
- gheada
- vogais nasalizadas
- palatalización a tónico
- cheísmo
- estos, esos, aqueles

➤ **Área zamorana:**

- terminación **-iño**
- ditongo **-oi-, -ou-** (*noite/noute*)
- ausencia de ditongo (*muto, truta*)
- lle/le (sing. e pl.)
- teísmo